

ΠΝΙΓΜΕΝΗ ΣΕ ΕΚΠΟΜΠΕΣ ΑΕΡΙΩΝ Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ (Δεκέμβριος 2007)

Συγγραφέας: ΓΙΑΝΝΗΣ ΕΛΑΦΡΟΣ

Η πολιτική της ελληνικής κυβέρνησης για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου αγνοείται! Την ώρα που αντιπρόσωποι απ' όλες τις χώρες του κόσμου συζητούν στο Μπαλί για το πώς θα αντιμετωπιστεί το πρόβλημα των κλιματικών αλλαγών, η Ελλάδα όχι μόνο αυξάνει υπέρογκα τις εκπομπές, αλλά δεν διαθέτει ένα πραγματικό (και όχι στα χαρτιά) σχέδιο για το μέλλον. Απόδειξη; Ένα χρόνο μετά την απόρριψη από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή του ελληνικού Σχεδίου για τις εκπομπές των μεγάλων βιομηχανικών μονάδων για την περίοδο 2008 - 2012 δεν έχει κατατεθεί νέο, πιο αυστηρό. Όσο για το μακρόχρονο Σχέδιο ενεργειακής πολιτικής, αυτό προβλέπει το 2020 αύξηση των ρύπων από την ενέργεια κατά 32% σε σχέση με το 1990!

Η ενεργοβόρα και «βρώμικη» ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας είχε ως αποτέλεσμα να ξεπεράσουμε τα όρια της Συνθήκης του Κιότο από το 2005, αντί του 2012. Στο πλαίσιο των υποχρεώσεων λόγω Κιότο (που για την Ευρωπαϊκή Ένωση προέβλεπε μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 8% το 2012 σε σχέση με το 1990), η Ελλάδα έπρεπε να αυξήσει τις εκπομπές της κατά 25% (ως χώρα με αναπτυσσόμενη οικονομία). «Καταφέραμε» να πιάσουμε αύξηση 25,4% το 2005, με αποτέλεσμα να πηγαίνουμε για 34,7% περισσότερες εκπομπές, αν δεν ληφθούν επιπλέον μέτρα.

Οι ελληνικές κυβερνήσεις, σύμφωνα και με τις ευρωπαϊκές επιταγές, προχώρησαν στην κατάρτιση Εθνικού Σχεδίου Μείωσης των Εκπομπών. Δυστυχώς, όμως η αποτελεσματικότητά τους ελέγχεται. Χαρακτηριστική περίπτωση είναι το Σχέδιο Κατανομής Δικαιωμάτων Ρύπων 2008 - 2012, με το οποίο το ΥΠΕΧΩΔΕ ορίζει στις 150 περίπου μεγάλες βιομηχανίες τι εκπομπές μπορεί να έχουν την επόμενη πενταετία.

Το ΥΠΕΧΩΔΕ λοιπόν μοίρασε «δικαιώματα» 75,5 εκατομμυρίων τόνων διοξειδίου του άνθρακα τον χρόνο και υπέβαλε το Σχέδιο στην Επιτροπή. Πέρυσι τον Νοέμβριο, όμως, η Επιτροπή επέστρεψε το Σχέδιο, κρίνοντάς το ανεπαρκές και ζητώντας περικοπή των εκπομπών κατά 6,4 εκατ. τόνους το χρόνο, δηλαδή κατά 8,5%.

Το εντυπωσιακό είναι ότι ένα και πλέον χρόνο μετά το ΥΠΕΧΩΔΕ δεν έχει ακόμα καταλήξει το αναθεωρημένο Σχέδιο ούτε το έχει στείλει στην Επιτροπή, με αποτέλεσμα ουδείς να γνωρίζει με τι δικαιώματα ρύπων θα ξεκινήσουν οι επιχειρήσεις τη νέα χρονιά. Οι μελετητές που συνεργάστηκαν στη διαμόρφωση του Σχεδίου έχουν παραδώσει από το καλοκαίρι κιόλας τις «διορθώσεις», με τις επιπλέον περικοπές. Παρ' όλα αυτά και καθώς το τελευταίο περιθώριο παράδοσης του τελικού Σχεδίου πλησιάζει (28 Φεβρουαρίου 2008) κανείς δεν γνωρίζει την κατάληξη. Ο κίνδυνος προχειρότητας παραμονεύει...

Τι φταίει γι' αυτή την καθυστέρηση; Μήπως η γνωστή γραφειοκρατία; Δυστυχώς, οι αιτίες είναι πολύ πιο σοβαρές. Η κυβέρνηση δεν έχει απαντήσει ουσιαστικά για το πώς θα περιορίσει τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου. Ειδικά στον κρίσιμο τομέα της ενέργειας (η παραγωγή ενέργειας προκαλεί το 42% των εκπομπών της χώρας) επιλογές ανάπτυξης της χρήσης λιθάνθρακα εισαγωγής (αυξάνοντας την ενεργειακή εξάρτηση) δεν αποτελούν αποδοτική εναλλακτική στον λιγνίτη.

Αποκαλυπτική των κυβερνητικών επιλογών και αδιεξόδων είναι η πρώτη έκθεση για τον Μακροχρόνιο Ενεργειακό Σχεδιασμό (2008 - 2020), που δόθηκε για σύντομη «διαβούλευση». Το καλύτερο «σενάριο» του σχεδιασμού προβλέπει αύξηση των εκπομπών από τον ενεργειακό τομέα κατά 32%, σε σχέση με το 1990! Ενώ η Ευρωπαϊκή Ένωση έθεσε στόχο τη μείωση των εκπομπών κατά 20% (από το 2010 στο 2020), η Ελλάδα φιλοδοξεί απλά να μείνει στα ίδια. Έτσι, η εξοικονόμηση ενέργειας περιορίζεται στο 10% αντί του 20% πανευρωπαϊκά, οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας πάνε για 12% αντί του συμφωνημένου 20%, ενώ η κατανάλωση ενέργειας προβλέπεται να συνεχίσει να αυξάνεται με 2% το χρόνο (περίπου όση είναι και τώρα). Όσο για τη συμμετοχή του πετρελαίου, αυτή μειώνεται μόλις 4% σε σχέση με το σενάριο business as usual... Έτσι, το «ενεργειακό μείγμα» του 2020 θα περιέχει μεγάλες δόσεις λιγνίτη, άνθρακα και πετρελαίου, δηλαδή ότι ζεσταίνει το θερμοκήπιο.

Οι ελληνικές κυβερνήσεις, πέρα από τα παχιά λόγια για το θερμοκήπιο (που το θυμούνται μόνο στις... πυρκαγιές), αντιμετωπίζουν το πρόβλημα της κλιματικής αλλαγής ως άσχετο με τη χάραξη πολιτικής στην Ελλάδα. «Η Ελλάδα έχει ασήμαντη συμβολή στο σύνολο των παγκόσμιων εκπομπών», φαίνεται να σκέπτονται. «Ας τα

βρουν τα μεγαθήρια και βλέπουμε».

Λάθος προσέγγιση. Όχι μόνο γιατί είναι ένα πρόβλημα που μας αφορά όλους (και όλοι μαζί θα το αντιμετωπίσουμε), αλλά και γιατί θα πληρώσουμε ακριβά στο μέλλον τη σημερινή ακινησία, μέσω των προστίμων για την υπέρβαση ρύπων.

Το άρθρο δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ» στις 16 Δεκεμβρίου 2007, σ. 38.